

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ З ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(ФРАНЦУЗЬКА)**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Французька мова і література, англійська мова»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Практика перекладу з основної іноземної мови (французька)
Викладач (-і)	Білас Андрій Андрійович
Контактний телефон викладача	0957040889
E-mail викладача	andriy.bilas@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	щовівторка, о 15.00 год., ауд. 821 або на платформі zoom за лінком: https://zoom.us/j/2723886639?pwd=RIprO0xiclFvcnZabU1Bd3doWmh2dz09
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є види і способи перекладу (включаючи усний переклад), лексичні, граматичні та прагматичні аспекти перекладу, види трансформацій, які застосовуються в процесі перекладу, а також стратегії та техніки перекладу та система сучасних знань про переклад як вид комунікативної діяльності у різних її типах. Зазначений курс також знайомить студентів із поняттям одомашнення та очування як одним з основних підходів до вибору стратегій і тактик перекладу, поняттям еквівалентності та адекватності перекладу, демонструє студентам різні погляди на ці поняття та різні теорії, як українських так і зарубіжних науковців. Курс включає також короткий огляд історії перекладу.</p> <p>Зазначений курс спрямований на формування у студентів навичок вибору стратегій, тактик і технік перекладу залежно від жанру тексту, зі збереженням в перекладі змістової інформації і стильових особливостей тексту. Практичні заняття закріплять набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, сформуують у студентів систему поглядів про основні принципи перекладознавчої науки. Лекційна тематика базується на принципових положеннях перекладознавства і має науково-пізнавальне спрямування. На практичних заняттях розглядаються найбільш проблемні питання курсу як у вигляді дискусій, так і у формі доповідей і презентацій студентів. Курс викладається французькою мовою.</p> <p>Ключові терміни: Базові поняття теорії і практики перекладу. Класифікація видів і форм перекладу. Процес перекладу. Одиниці перекладу. Стратегії і тактики перекладу. Морфологічні, синтаксичні особливості перекладу. Граматичні трансформації. Роль перекладача в процесі перекладу.</p> <p>Методи навчання:</p> <p>Інтерактивні практичні заняття, презентації, групова робота, індивідуальна робота, самостійна робота, тренінги, проєкти, методи інтерактивного та інформаційно-комунікаційного на різних платформах за допомогою технічних та програмних засобів, передперекладацький/післяперекладацький аналіз, рольові перекладацькі ігри, рефлексія діяльності перекладання, саморефлексія перекладання, самонавчання (аналіз, синтез, спостереження, порівняння, абстрагування, узагальнення, моделювання тощо).</p> <p>Методи контролю:</p> <p>Тестування, письмова робота, письмовий фідбек до завдань, виконання індивідуальних завдань з усного перекладу.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувача вищої освіти системно-наукового розуміння теоретичних засад перекладу текстів різних жанрів, засвоєння достатнього мінімуму франкомовної спеціалізованої термінології в галузі перекладознавства, розвиток навичок свідомого відбору мовних засобів з урахуванням лексико-семантичних, граматичних та жанрово-стилістичних особливостей текстів на мові оригіналу і їх перекладу для формування перекладацької компетенції, необхідної для успішної фахової діяльності та проведення наукових досліджень.

Основними **цілями** вивчення дисципліни є забезпечення студентів знанням теоретичних основ перекладознавства, зокрема способів перекладу різних видів лексики, стратегій і тактик перекладу та шляхів збереження стилю текстів різних жанрів; формування навичок виконання літературного адекватного перекладу фрагментів текстів різножанрового характеру; розширення знань студентів із загального до професійного рівня зі сучасним станом дослідження проблем перекладознавства та з основними етапами розвитку теорій перекладу; розвиток навичок практичного підходу до методичних та теоретичних положень робіт зарубіжних та вітчизняних перекладознавців; розвиток у студентів здатності робити самостійні висновки зі спостережень за процесом перекладу; ознайомлення з основними жанровими особливостями перекладу, а також розвиток навичок філологічного аналізу перекладів у зіставленні з першотворами; ознайомлення студентів із об'єктивними та суб'єктивними чинниками перекладу, із актуальними проблемами перекладу; формування практичних вмінь, які вони зможуть застосувати в професійній діяльності перекладача у франко-українському міжмовному просторі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 13. Здатність використовувати різноманітні перекладацькі прийоми та методи у перекладі текстів різних жанрів і стилів з французької мови на українську та з української мови на французьку.

Результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 20. Вміти застосовувати перекладацькі прийоми та методи для забезпечення адекватності перекладу текстів різних жанрів і стилів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		-	
практичні заняття		30 год.	
самостійна робота		60 год.	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
5	035 Філологія	3	В
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	Лекції	заняття	Самостійна робота
Тема 1. La grammaire du texte. La syntaxe et la traduction.	-	2	4
Тема 2 . Les types de propositions et leurs traduction. Les propositions énonciatives. Les propositions interrogatives. Les propositions exclamatives. Les propositions impératives.	-	2	4
Тема 3. La structure de la proposition Les propositions à un terme. Les propositions à deux termes. Les propositions à termes réduits..	-	2	4
Тема 4. Les termes essentiels de la proposition et leurs traduction. Le sujet.	-	2	4
Тема 5. Les termes essentiels de la proposition et leurs traduction. Le prédicat verbal simple. Le prédicat verbal composé. Le prédicat nominal..	-	4	4
Тема 6. Les termes secondaires de la proposition et leurs traduction. Les compléments d'objet. L'attribut de l'objet direct.	-	2	4
Тема 7. Les termes secondaires de la proposition et leurs	-	2	6

traduction. Le complément d'agent. Les compléments circonstanciels. Les compléments du nom et du pronom. Le complément appositif ou apposition. Le complément de l'adjectif et de l'adverbe. Les mots qui restent hors des groupes syntaxiques.			
Тема 8. L'ordre des mots et la mise en relief. L'inversion du sujet. Le déplacement des termes dans la proposition indépendante. La ségmentation ou la dislocation. La mise en relief d'un terme au moyens de mots-outils spéciaux. La mise en relief affective.	-	2	4
Тема 9. La définition de la phrase. La juxtaposition. La coordination. Les conjonctions de coordination. Les propositions intercalées.	-	2	6
Тема 10. La subordination. Les fonctions syntaxiques remplies par une subordonnée. Les types de subordonnées. La subordonnée sujet et la subordonnée attribut.	-	2	4
Тема 11. Tema 8. La subordonnée complétive. Les mots conjonctifs. L'emploi des temps dans la subordonnée complétive. Les tours équivalent à des propositions complément d'objet.	-	2	6
Тема 12. La subordonnée relative. Les mots conjonctifs. La structure de la phrase à subordonnée relative. Quelques particularités de structure de la proposition relative. L'ordre des mots dans la proposition relative.	-	2	4
Тема 13. Les subordonnées circonstancielles La subordonnée de lieu. La subordonnée de temps. La subordonnée de cause. La subordonnée de but. La subordonnée de conséquence. La subordonnée conditionnelle ou hypothétique. La subordonnée concessive. Les tours équivalent à des subordonnées circonstancielles. La subordonnée interrogative.	-	4	6
Загалом	-	30	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання дисципліни відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, що регламентовані в університеті: «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhenia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-doku
-----------------------------------	--

	<p>mentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf?_gl=1*105ypmm*_ga*MTQ3NjUxNzQ0MC4xNTczOTg1NjI4*_ga_B6J5G9CVS8*MTcyNDIyMDQ0MC4zNS4xLjE3MjQyMjA2MzkuMC4wLjA. ; «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»</p> <p>https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadek-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vishchoi-osvity.pdf?_gl=1*1yxalu1*_ga*MTQ3NjUxNzQ0MC4xNTczOTg1NjI4*_ga_B6J5G9CVS8*MTcyNDIyMDQ0MC4zNS4xLjE3MjQyMjA0NjEuMC4wLjA.</p> <p>По закінченні вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти отримують залік на підставі оцінок, отриманих за усне/письмове опитування на практичних заняттях (50 балів), індивідуальну (самостійну) роботу (25 балів), виконання підсумкової контрольної роботи (25 балів). Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за вивчення дисципліни, становить 100 балів.</p> <p>По закінченні курсу студенти отримують залік на підставі оцінок, отриманих на практичних заняттях. Система контролю знань студентів здійснюється через: поточний контроль – (1) усне опитування на практичних заняттях, (2) тестові завдання, які мають на меті перевірити рівень теоретичних знань з курсу та практичних навичок володіння студентами основ перекладу; підсумковий контроль – підсумкова контрольна робота: тестові завдання, які охоплюють матеріал курсу.</p>															
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Індивідуальна робота: Переклад 2/3 уривків тексту різної тематики з французької мови українською загальним обсягом 20000 знаків.</p> <p>*1 – робота не відповідає вимогам, зазначеним нижче;</p> <p>*0 – робота не знана.</p> <table border="1" data-bbox="523 1218 1461 2067"> <thead> <tr> <th data-bbox="523 1218 715 1294">Критерії/ бали</th> <th colspan="4" data-bbox="715 1218 1461 1294">Дескриптори</th> </tr> <tr> <th data-bbox="523 1294 715 1406">Контент (має 25 балів)</th> <th data-bbox="715 1294 903 1406">5</th> <th data-bbox="903 1294 1091 1406">4</th> <th data-bbox="1091 1294 1279 1406">3</th> <th data-bbox="1279 1294 1461 1406">2</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="523 1406 715 2067">Цілісність і зв'язність тексту перекладу, відповідність оригіналу на змістовому рівні (5)</td> <td data-bbox="715 1406 903 2067">Переклад повністю відтворює зміст оригінального тексту. Цілісність та зв'язність не порушена.</td> <td data-bbox="903 1406 1091 2067">Переклад передає зміст оригіналу, є цілісним та зв'язним, однак присутні певні розбіжності, що не впливають на розуміння тексту оригіналу.</td> <td data-bbox="1091 1406 1279 2067">Переклад містить помітні розбіжності зі змістом оригіналу. Цілісність та зв'язність тексту певною мірою порушена, що ускладнює розуміння оригінального тексту.</td> <td data-bbox="1279 1406 1461 2067">Переклад значно відрізняється від оригіналу за змістом. Цілісність та зв'язність тексту значно порушена.</td> </tr> </tbody> </table>	Критерії/ бали	Дескриптори				Контент (має 25 балів)	5	4	3	2	Цілісність і зв'язність тексту перекладу, відповідність оригіналу на змістовому рівні (5)	Переклад повністю відтворює зміст оригінального тексту. Цілісність та зв'язність не порушена.	Переклад передає зміст оригіналу, є цілісним та зв'язним, однак присутні певні розбіжності, що не впливають на розуміння тексту оригіналу.	Переклад містить помітні розбіжності зі змістом оригіналу. Цілісність та зв'язність тексту певною мірою порушена, що ускладнює розуміння оригінального тексту.	Переклад значно відрізняється від оригіналу за змістом. Цілісність та зв'язність тексту значно порушена.
Критерії/ бали	Дескриптори															
Контент (має 25 балів)	5	4	3	2												
Цілісність і зв'язність тексту перекладу, відповідність оригіналу на змістовому рівні (5)	Переклад повністю відтворює зміст оригінального тексту. Цілісність та зв'язність не порушена.	Переклад передає зміст оригіналу, є цілісним та зв'язним, однак присутні певні розбіжності, що не впливають на розуміння тексту оригіналу.	Переклад містить помітні розбіжності зі змістом оригіналу. Цілісність та зв'язність тексту певною мірою порушена, що ускладнює розуміння оригінального тексту.	Переклад значно відрізняється від оригіналу за змістом. Цілісність та зв'язність тексту значно порушена.												

Лексичний рівень (5)	У перекладі відсутні лексичні помилки. Значення слів точно відтворене	Присутні незначні лексичні неточності.	Значна кількість лексичних помилок, що призводить до помітних розбіжностей між перекладом та оригіналом	Велика кількість помилок в лексичному використанні, що суттєво впливає на розуміння перекладу.
Граматичний рівень (5)	Відсутність граматичних помилок.	Присутні незначні граматичні помилки.	Присутні серйозні граматичні помилки, що певною мірою порушують цілісність та зв'язність тексту.	Велика кількість граматичних помилок, що значно впливає на цілісність та зв'язність тексту.
Збереження жанрово-стильових особливостей оригіналу (5)	Переклад зберігає або вдало компенсує жанрово-стилістичні особливості оригіналу.	Присутні незначні недоліки під час відтворення жанрово-стильових особливостей оригіналу.	Переклад має помітні відхилення від жанрово-стильових особливостей оригіналу.	Переклад великою мірою не відтворює жанрово-стильові особливості оригіналу.
Якість висловлювання у перекладі (5)	Практично весь переклад сприймається як текст, написаний мовою оригіналу. В тексті перекладу є незначна кількість лексичних, граматичних чи пунктуацій	Значні частини перекладу сприймаються як текст, написаний мовою оригіналу. В тексті перекладу є лексичні, граматичні чи пунктуаційні помилки.	Певні частини перекладу сприймаються як текст, написаний мовою оригіналу. В тексті перекладу багато лексичних, граматичних та пунктуацій	Майже весь текст сприймається як переклад; наявні суттєві лексичні, граматичні та пунктуаційні помилки.

	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>них помилок.</td> <td></td> <td>них помилок.</td> <td></td> </tr> </table> <p><i>Підсумкова контрольна робота:</i> Тестові завдання: тест складається з 25 завдань формату «множинний вибір», виконання яких демонструє рівень здобутих під час лекційних, практичних занять та самостійної підготовки знань. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал. Максимальний бал – 25.</p>		них помилок.		них помилок.	
	них помилок.		них помилок.			
Практичні заняття	<p>Усне опитування та дискусія з питань практичного заняття реалізує поточний облік успішності студентів на основі чотирибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання з перекладу.</p> <p><i>Усне/письмове опитування:</i> «відмінно» (5) здобувач освіти отримує за вичерпну відповідь за умови її оформлення відповідно до норм усного/писемного французького мовлення, використання відповідної термінології. «добре» (4) – за повну відповідь, що характеризується використанням відповідної термінології, проте з однією-двома змістовими неточностями, незначною кількістю мовних помилок. «задовільно» (3) – за неповну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей і незначну кількість мовних помилок, задовільне використання відповідної термінології. «незадовільно» (2) – за часткову, з грубими змістовими недоліками відповідь, або за її невідповідність питанню чи відсутність взагалі; відповідь, що містить значну кількість помилок, що унеможливають розуміння змісту висловленого. Індивідуальні роботи з перекладу з французької на українську та навпаки перевіряються на повноту і адекватність перекладу. Тестові завдання формату «множинний вибір», які мають на меті перевірити рівень теоретичних знань з теми практичного заняття.</p>					
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: залік Форм здачі: комбінована</p>					
7. Політика навчальної дисципліни						
<p>Курс читається французькою та українською мовами. Здобувач вищої освіти повинен добросовісно готуватися до всіх видів контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>Порушення академічної доброчесності регламентується Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf</p> <p>Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyilia-stefanyka.pdf</p> <p>Порядок перезарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»</p>						

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Здобувачі вищої освіти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти екзамен за відомістю №2.

Здобувач вищої освіти, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок **повторного вивчення навчальних дисциплін** (кредитів ECTS) в умовах ECTS https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf?_gl=1*19w0vn6*_ga*MTQ або відраховується з навчального закладу.

На **консультаціях викладача** здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацювати заняття, які були пропущені з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі в процесі підготовки до практичних занять та при виконанні тестових завдань.

Дотримання **академічної доброчесності** засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями і принципами можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають можливість оцінити якість її викладання у Системі дистанційного навчання за допомогою окремого елемента «Опитування».

8. Рекомендована література

1. Чередниченко О. І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова=Theorie et pratique de la traduction le francais: підручник для студентів. https://www.academia.edu/9616474/THEORIE_ET_PRACTIQUE_DE_LA_TRADUCTION_L_E_FRANCAIS.
2. Максименко О. В. Усний переклад: теорія, вправи, тексти (французька мова): навч. посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008.
3. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу : навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2009
4. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : підручник. - Вінниця: Нова Книга, 2008.
5. Основи перекладознавства: навчальний посібник/ за ред. А.Є. Нямцу. - Рек. МОН. Чернівці: Рута, 2008.
6. Терехова С.І. Основи перекладознавства: навч. посібн. для студентів ВНЗ зі спеціальності "Переклад". 2-ге вид., випр. і доп. К.: Вид. центр КНЛУ, 2014.
7. Українське перекладознавство ХХ сторіччя: бібліографія/ уклад Т.Шмігер. Львів: ЛНУ, 2013. 626 с.
8. Чередниченко О. Про мову і переклад. К.: «Либідь», 2007.
9. Зорівчак Р. «Боліти болем слова нашого». Поради мовознавця. Тернопіль: «Мандрівець», 2008.
10. Bilas, A. (2020). Psycholinguistic Aspect of Phonetic and Orthographic Means of French Colloquial Speech in Ukrainian Translation. PSYCHOLINGUISTICS, 27(2), 71-89. <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2020-27-2-71-89>.

Викладач: Андрій Білас, доцент кафедри французької філології